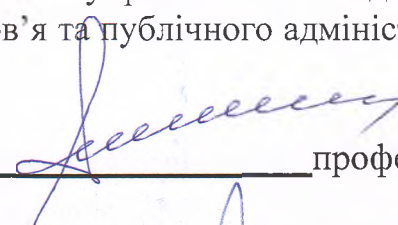

Робочу програму навчальної дисципліни «Правова регламентація публічного управління та адміністрування» розроблено на основі освітньо-професійної програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розроблено доктором наук з державного управління, професором Н.Г.Діденко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» – кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування протокол № 6 від 31.03.2021 р.

Завідувач кафедри професор Михальчук В. М.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Навчально-методичної комісії НУОЗ імені П. Л. Шупика протокол № 4 від 11.06.2021 р.

Голова навчально-методичної комісії
чл. кор. НАМН України професор _____

Вдовиченко Ю.П.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	7
2. Зміст навчальної дисципліни.....	8
2.1. Структура навчальної дисципліни	8
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	9
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	10
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг	11
2.5. Індивідуальна залікова робота	11
2.6. Орієнтовні теми самостійної домашньої роботи.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	14
3.1. Методи навчання.....	14
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих знань та вмінь.....	16

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Правова регламентація публічного управління та адміністрування» розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про підготовку магістрів у Національному університеті охорони здоров'я України освіти імені П. Л. Шупика», уведеного в дію наказом № 1271 від 12 березня 2021 р., освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та інших відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце: навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу вибіркових дисциплін підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання юридичних, філософських, політологічних, соціологічних, економічних, освітніх галузей.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів сучасних знань, умінь і навичок щодо правового регулювання публічного управління та адміністрування, засвоєння існуючої законодавчої бази, що регулює діяльність, яка пов'язана з публічним управлінням та публічною службою, набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, правових принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери.

Основними завданнями дисципліни є:

надати систематизовані знання щодо правового регулювання публічного управління,

сформувані уявлення про існуючу законодавчу базу, що регулює діяльність, пов'язану з публічним управлінням та публічною службою,

сформувані практичні вміння і навички щодо застосування законів, правових принципів, а також методів, технологій та процедур нормотворчості в управлінні суб'єктами публічної сфери.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набувають таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК02. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.

СК11. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вирішення складних управлінських і соціальних проблем та вдосконалення публічного управління та адміністрування в умовах змін.

Соціальні навички (soft skills)

здатність логічно і критично мислити,
здатність самостійно приймати рішення,
креативність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

поняття та характерні особливості публічного та приватного права;
публічно-правові та приватно-правові форми публічного управління;
види нормативно-правових актів;

поняття, правову природу та класифікацію конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина;

конституційно-правові характеристики держави;

тенденції конституційно-правового регулювання місцевого самоврядування;

конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації;

поняття народовладдя; основні форми народного волевиявлення;
правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій;

уміти:

здійснювати адміністративно-правовий захист основних прав і свобод громадянина;

розробляти проекти законодавчих та нормативних актів, передбачаючи правові та соціально-економічні ризики та наслідки запроваджених правових норм;

розуміти відповідальність за порушення правил етичної поведінки.

1.2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Публічне і приватне право в публічному управлінні

Поняття та характерні особливості публічного та приватного права. Поняття та види суб'єктів публічного та приватного права: «публічний інтерес», «суб'єкт публічного права», «об'єкт публічного права» та ін.

Публічно-правові та приватно-правові форми публічного управління.

Закон як нормативно-правовий акт вищої юридичної сили. Технологія розробки законів. Різновиди законів та їх особливості. Підзаконні нормативно-правові акти, їх різновиди, процедури прийняття. Проблеми та шляхи розвитку законодавства. Поняття та характерні особливості адміністративного договору.

Тема 2. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам

Поняття, правова природа та класифікація конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Концепції визначення правової природи

прав і свобод людини та громадянина: ліберальна, колективістська, мусульманська, позитивістська.

Права людини. Конституційні права і свободи людини і громадянина. Конституційний обов'язок людини і громадянина. Гарантії реалізації прав і свобод людини і громадянина в Україні .

Роль органів публічної влади (публічної адміністрації) в реалізації основних прав і свобод. Адміністративно-правовий захист прав особи. Принцип законності при охороні суб'єктів права власності. Методи контролю (відомчий, міжвідомчий, позавідомчий) та адміністративний нагляд.

Судовий та позасудовий контроль діяльності публічної адміністрації в частині додержання прав і свобод людини і громадянина.

Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова

Влада в Україні: сутність і форми прояву. Закріплення в Конституції форми держави, форми правління і форми державного устрою. Конституційно-правові характеристики держави, поєднання в них правових і політичних принципів. Модель конституційного регулювання.

Демократична держава: юридичний і фактичний зміст конституційної характеристики. Основні конституційні ознаки демократичної держави.

Правова держава: зміст конституційної характеристики. Основні ознаки правової держави, їх конституційне закріплення. Фактична реалізація ідеї правової держави в державно-правовій практиці (визначення, дотримання і захист прав).

Соціальна держава: зміст конституційної характеристики. Мета і межі соціальної діяльності. Роль держави у підтримці соціальної злагоди і вирішенні соціальних конфліктів. Відповідальність держави як виконання нею своїх соціальних функцій.

Тенденції конституційно-правового регулювання місцевого самоврядування.

Тема 4. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації.

Поняття, суть та форми безпосередньої демократії. Інститути безпосередньої (прямого народовладдя) та представницької демократії. Основні критерії, принципи та рівні здійснення демократії

Принципи демократичної держави. Міжнародні стандарти демократичного врядування. Форми та інститути демократії.

Демократія і самоврядування. Поняття та система принципів електронної демократії

Поняття народовладдя; основні форми народного волевиявлення. Вибори, як одна із основних форм народного волевиявлення в Україні. Принципи виборчого права. Конституційно-правове регулювання виборчої системи України. Виборчий процес в Україні. Референдум в системі інститутів безпосередньої демократії; поняття, основні види референдумів Юридична відповідальність за порушення законодавства України про вибори та

референдуми.

Тема 5. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій.

Державна влада і державне управління як правові категорії. Правове закріплення структури державної влади. Сутність правової форми діяльності держави та її ознаки. Принцип поділу влади. Основні складові правового регулювання державного управління. Статус та повноваження Конституційного Суду України.

Засади конституційно-правового статусу Верховної Ради України. Повноваження Верховної Ради України. Компетенція Верховної Ради України. Конституційний склад Верховної Ради України. Позачергові вибори, підстави і порядок дострокового припинення повноважень. Статус народного депутата.

Президент України та його повноваження.

Поняття та структура органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади. Система центральних органів виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації.

Місцеве самоврядування як правова категорія. Правові принципи здійснення місцевого самоврядування. Правове закріплення системи місцевого самоврядування. Правове регулювання компетенції органів місцевого самоврядування.

Незалежність судів в Україні: правові проблеми, судова реформа. Стан та проблеми правового забезпечення діяльності генеральної прокуратури. Еволюція прокурорського нагляду в Україні.

2.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІ

2.1.Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	лекцій	практ.	самостійна робота
Тема 1. Публічне і приватне право в публічному управлінні.	12	2		10
Тема 2. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам	12		2	10
Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова	12	2		10
Тема 4. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації.	17		2	15
Тема 5. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій.	17	2		15
Разом	90	6	4	60

2.2.Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№	Теми лекційних занять	Обсяг навчальних занять	
		лекція	сам. робота
1	Тема 1. Публічне і приватне право в публічному управлінні	2	10
2	Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова	2	10
3	Тема 5. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій.	2	15
	Разом	6	35

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№	Назва теми	Обсяг навчального навантаження	
		практ	СР
1	Тема 2. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам 1. Поняття, правова природа та класифікація конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. 2. Концепції визначення правової природи прав і свобод людини та громадянина: ліберальна, колективістська, мусульманська, позитивістська. 3. Гарантії реалізації прав і свобод людини і громадянина в Україні. 4. Роль органів публічної влади (публічної адміністрації) в реалізації основних прав і свобод. 5. Принцип законності при охороні суб'єктів права власності. 6. Методи контролю (відомчий, міжвідомчий, позавідомчий) та адміністративний нагляд. 7. Судовий та позасудовий контроль діяльності публічної адміністрації в частині додержання прав і свобод людини і громадянина.	2	10
2	Тема 4. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації 1. Основні критерії, принципи та рівні здійснення демократії 2. Міжнародні стандарти демократичного врядування. Форми та інститути демократії. 3. Демократія і самоврядування. Поняття та система принципів електронної демократії 4. Поняття народовладдя; основні форми народного волевиявлення.	2	15

5. Вибори, як одна із основних форм народного волевиявлення в Україні. Принципи виборчого права. Виборчий процес в Україні.		
6. Референдум в системі інститутів безпосередньої демократії; поняття, основні види референдумів		
7. Юридична відповідальність за порушення законодавства України про вибори та референдуми		
Разом	4	25

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг

№	Зміст самостійної роботи слухача	Обсяг СР (годин)
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	35
2.	Підготовка до практичних занять	25
3.	Виконання індивідуальної залікової роботи	15
4.	Підготовка до заліку	5
Усього за навчальною дисципліною		80

2.5. Індивідуальна залікова робота

Індивідуальна залікова робота для проміжного контролю знань виконують слухачі магістратури спеціальності «Публічне управління та адміністрування» відповідно до навчального плану, затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь слухачів при виконанні науково-дослідної роботи.

Метою виконання індивідуальної роботи є закріплення і систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Слухач магістратури повинен:

- прослухати курс лекцій, вивчити теоретичний матеріал;
- ознайомитись з нормативно-правовою базою, науково-монографічною літературою, підручниками, посібниками, вивчити практику організації діяльності публічних службовців;
- виконати в міжсесійний період отримане індивідуальну залікову роботу, подати його у встановлений термін для перевірки і захистити у викладача на консультації.

Індивідуальна залікова робота для проміжного контролю знань містить теоретичні питання, які включають всі теми відповідно до розробленої програми дисципліни. Варіанти теоретичних завдань задаються викладачем.

Для висвітлення теоретичних завдань слухачі магістратури повинні використовувати законодавчі акти, науково-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, публікації статистики, аналітичну інформацію органів управління.

Індивідуальна залікова робота є складовою дисципліни «Методологія вироблення та прийняття управлінських рішень».

Час, потрібний для виконання індивідуальної роботи, складає 15 годин самостійної роботи. Виконання, оформлення та захист індивідуальної залікової роботи здійснюється слухачем відповідно до методичних рекомендацій.

Основні вимоги: критичний та креативний аналіз проблеми, для якого необхідним є порівняння існуючих щодо проблеми точок зору та обґрунтування власної позиції.

Орієнтовна тематика індивідуальних творчих завдань:

1. Взаємозв'язок правового регулювання та публічного управління.
2. Принципи правового забезпечення державного регулювання.
3. Шляхи підвищення ефективності адміністративно-правових методів регулювання публічних відносин.
4. Конституційний принцип розподілу державної влади як одна із фундаментальних засад вітчизняної системи публічного управління.
5. Адміністративна відповідальність посадових осіб у сфері публічного управління.
6. Організаційно-правове забезпечення адміністративної реформи в Україні.
7. Особливості конституційно-правового статусу Президента України та напрямки його вдосконалення.
8. Проблеми на шляху запровадження ефективної правотворчості в системі органів виконавчої влади.
9. Конституційно-правові способи захисту прав та свобод людини і громадянина.
10. Актуальні напрямки систематизації законодавства у сфері державного управління (або його окремих сфер).
11. Проблеми правозастосування в діяльності органів виконавчої влади та шляхи їх вирішення.
12. Стан і напрямки розвитку правової культури і правосвідомості публічних службовців України.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

3.2 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Борисевич С.О. Критерії розмежування публічного і приватного права URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nrzd/2016_2/1.pdf
2. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / М.А. Міненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
3. Поплавський В.Ю. Сучасні наукові підходи до класифікації державно-службових відносин / В.Ю. Поплавський // Право і суспільство. 2015. №3, Ч.2, С.133-136
4. Прояви корупції в системі освіти: запобігання та протидія: навч.-мет. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. / К.А.Бабенко, Н.Г.Діденко, М.В.Кондрашова, С.Ж.Лазаренко, О.Г.Хремлі, Н.І.Яковець. К.: МП «Леся», 2016. 236 с.
5. Соловійов, Віктор Миколайович. Запобігання і протидія корупції в державному управлінні України / В. М. Соловійов; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2012. 507 с.
6. Хавронюк М.І. Дисциплінарні правопорушення і дисциплінарна відповідальність: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2015. 240 с.

Підручники та посібники

1. Адміністративне право України. Загальне адміністративне право: навч. посіб. / В. В. Галуцько, В. І. Курило, С. О. Короєд та ін.; за ред. В. В. Галуцька. – Херсон : Грінь Д.С., 2015. Т.1. 272 с.
2. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. К. : Інтерсервіс, 2013. 174 с.
3. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іспитів / Ю. Г. Барабаш, Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин та ін. 3-тє вид., перероб. та доп. Х. : Право, 2016. 346 с.
4. Право в публічному управлінні: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 140 с

Закони України та інші нормативно-правові документи

1. Закон України "Про державну службу" від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Голос України. 2015. 31 груд.
2. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Голос України. 2014. 1 берез.
3. Закон України "Про Конституційний Суд України" від 13 лип. 2017 р. № 2136-VIII // Голос України. 2017. 2 серп.
4. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР // Голос України. 1997. 12 черв.

5. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Уряд. кур'єр. 1999. 15 трав.

6. Закон України "Про Раду національної безпеки і оборони України" від 5 берез. 1998 р. № 183/98-ВР // Голос України. 1998. 3 квіт.

7. Закон України "Про Рахункову палату" від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII // Голос України. 2015. 8 серп.

8. Закон України "Про Регламент Верховної Ради України" від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI // Голос України. 2010. 17 лют.

9. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 черв. 2016 р. № 1402- VIII // Голос України. 2016. 16 лип.

10. Закон України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" від 23 груд. 1997 р. № 776/97-ВР // Голос України. 1998. 20 січ.

11. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Уряд. кур'єр. 2011. 12 квіт.

12. Закон України «Про запобігання корупції» URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

13. Закон України «Про очищення влади» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.

14. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07 червня 2001 р. № 2493-III. URL: www.rada.gov.ua.

15. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 лип. 2005 р. № 2747- IV // Голос України. 2005. 23 серп.

16. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – <http://zakon4.rada.gov.ua>

17. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 25 берез. 2015 р. № 171 // Уряд. кур'єр. 2015. 9 квіт.

18. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців : постанова Кабінету Міністрів України від 11 лют. 2016 р. № 65 // Уряд. кур'єр. 2016. 20 лют.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> – База «Загальне законодавство» Верховної Ради України.

2. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

3. <http://www.nads.gov.ua> – Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби

4. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державного комітету статистики України.

5. <http://instzak.rada.gov.ua> - Інститут законодавства Верховної Ради України

6. <http://www.president.gov.ua> - Президент України. Офіційне інтернет-представництво.

7. <http://www.kmu.gov.ua/ua> - Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України

8. <http://www.pravo.org.ua> - Центр політико-правових реформ

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів

Оцінювання окремих видів виконаної слухачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість Балів
Виконання та захист індивідуальної залікової роботи	25
Участь в роботі під час практичних занять (відповіді на питання, участь в обговоренні, експрес- опитування (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії) (10 балів*2)	35
<i>Для допуску до заліку необхідно набрати 60 балів</i>	
<i>Залік</i>	
<i>Всього 100 балів</i>	

4.1. Виконані види навчальної роботи зараховуються слухачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання та захист індивідуальної залікової роботи	Участь в роботі під час практичних занять	Залік (тестування)	
20-25	9-10	35-40	Відмінно
15-20	6-8	30-35	Добре
12-15	5-6	25-30	Задовільно
менше 12	менше 5	менше 20	Незадовільно

4.2. Сума рейтингових оцінок, отриманих слухачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.3. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку

за національною шкалою.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.5).

Таблиця 4.5.

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)
1-34			

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки слухача.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки слухача, наприклад, так: **92/Відм./A**, **87/Добре/B**, **79/Добре/C**, **68/Задов./D**, **65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.